

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 14.Gf.40.012/2025/8/I.

A felperes:

felperes

cím1

A felperes képviselője:

Dr. Nagy N. Lajos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy N. Lajos ügyvéd)

cím2

Az alperes:

alperes

cím3

Az alperes képviselője:

Pozderka és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pozderka Gábor ügyvéd)

cím4

A per tárgya: kártérítés és egyéb

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 11.G.42.020/2023/45-I.

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja; a felperes által az alperes javára fizetendő perköltséget 20.000.000 (húszmillió) forint + áfára leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000.000 (tízmillió) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

I.

[1] A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését 2.742.327.426 forint és annak 2023. augusztus 9-étől járó törvényes kamata megfizetésére kártérítés címén a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:519. §-a alapján. Kérte annak megállapítását is a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 3. §-a alapján, hogy az alperes a iktatószám1, iktatószám2 iktatószám3, iktatószám4 iktatószám5, iktatószám6, iktatószám7 iktatószám8 iktatószám9, iktatószám10, iktatószám11 és iktatószám12 iktatószámú leveleivel megsértette a jóhírnevét azzal, hogy azt állította, hogy nem tesz eleget valamely jogerős ítéletben foglalt kötelezettségének, valamint, hogy az általa kibocsátott kezességvállaló nyilatkozatok mint biztosítékok elfogadása a hazai és az uniós költségvetésre nézve pénzügyi kockázatot jelent; kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől és elégtétel adására kötelezését.

[2] A Tpv. 3. §-ára alapított igénye alaptalansága esetére másodlagosan – eshetőlegesen – Ptk. 2:42. § (1) bekezdése, 2:43. § d) pontja és 2:45. § (2) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fenti iktatószámú leveleivel megsértette a jóhírnevét azzal, hogy azt állította, hogy nem tesz eleget valamely jogerős ítéletben foglalt kötelezettségének, valamint, hogy az általa kibocsátott kezességvállaló nyilatkozatok mint biztosítékok elfogadása a hazai és az uniós költségvetésre nézve pénzügyi kockázatot jelent; kérte továbbá alkalmazni az előző keresetében meghatározott jogkövetkezményeket a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján. Harmadlagosan – eshetőlegesen – a Tpv. 2. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fenti iktatószámú leveleivel a gazdasági tevékenységét vele szemben tisztességtelenül gyakorolta, valamint kérte az eltiltását a további jogsértéstől.

[3] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése, 2:43. § d) pontja és 2:45. § (2) bekezdése alapján kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét azzal, hogy azt

állította az cég1nél 2023. június 8-án tartott helyszíni ellenőrzés során, hogy a „cég2 egy szemét, csaló banda.” Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől és elégtétel adására kötelezését ajánlott postai levél útján.

II.

[4] Az alperes kérte a kereset elutasítását. Vitatta a kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltételek fennálltát és a követelés összezszerűségét. Állította, hogy az elutasító levelekben írt, a keresetben kifogásolt kijelentések valósak. A felperes a hívások és az általa kibocsátott biztosítékok ellenére 2023. október 18-ával bezárólag összesen 5.604.755.922 forintot nem teljesített a részére, ami kiemelkedő pénzügyi kockázatot jelent. Vitatta, hogy a felperes által sérelmezett magatartása a Tpvt. hatálya alá tartozik, melyre tekintettel az versenyjogi szempontból nem is minősíthető. Tagadta, hogy a 2023. június 8-i helyszíni ellenőrzés során elhangzott a kifogásolt kijelentés.

III.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 37.621.558 forint perköltséget.

III.1.

[6] Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 9. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi vállalkozás; egyebek mellett biztosítéknyújtást vállal, amely tevékenységét 2012. óta folyamatosan végzi.

[7] A vidékfejlesztési program keretében nyújtott támogatások esetén az felperes ügyfeleinek történő előleg folyósításáról és kifizetéséről az alperes döntött; megvizsgálta a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 83. §-a szerint nyújtható biztosíték megfelelőségét, és amennyiben azt rendben találta, intézkedett a folyósítás iránt.

[8] A cég3, a cég4., a cég5, a cég6, a cég7., a cég8. és a cég9 tekintetében az alperes az előlegek folyósítását megtagadta (a iktatószám1, iktatószám2 iktatószám3, iktatószám4 iktatószám5, iktatószám6 és a iktatószám7 iktatószámú levelében) azzal az indokolással, hogy a felperes által kiállított kötelezvény nem felel meg az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU Rendelete (2013. december 17.) 63. cikkében foglalt ekvivalencia követelménynek és a Korm. rendelet 83. § (3) bekezdésének, továbbá a 115. § (4) bekezdés c) pontjának; a kezességvállaló nyilatkozat mint biztosíték elfogadása a hazai és az uniós költségvetésre nézve pénzügyi kockázatot jelent.

[9] Az alperes a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.363/2022/9/I. és 14.Gf.40.363/2022/8/II. (utóbbi helyesen 14.Gf.40.373/2022/8/II.) számú ítéleteinek meghozatalát követően az cég1 a cég10 és tanú1 tekintetében szintén elutasította a felperesi kötelezvényeket 2023. május 22-én és 26-án kelt, iktatószám8 iktatószám9. és iktatószám11. iktatószámú leveleiben. Az indokolás szerint a felperes a jogerős ítélet ellenére a határidőt követően sem teljesített.

[10] Az alperes a 2023. augusztus 9-én kelt iktatószám10 és a iktatószám11 iktatószámú leveleiben azzal az indokolással utasította vissza a felperesi kezességvállaló nyilatkozatot, hogy a Kúria előtti felfüggesztett eljárás kihatással lesz a többi folyamatban levő eljárásra is.

[11] Az cég1nél 2023. június 8-án helyszíni ellenőrzés tartott az alperes két ellenőre, tanú2 és tanú3. A felperes feljelentése folytán eljáró Győri Járásbíróság a Bpk.130/2024/12. sz. jegyzőkönyvben rögzítette, hogy – az cég1nél 2023. június 8-án helyszíni ellenőrzés során eljáró alperesi ellenőrök – tanú2 és tanú3 tagadták, miszerint olyan kijelentést tettek volna, hogy a „cég2 egy szemét, csaló banda.”, továbbá a Hatóság határozat szám. szabs. számú határozatában a szabálysértési eljárást megszüntette, és megállapította, hogy a meghallgatott tanú4 tanú úgy nyilatkozott, hogy a felperes által hivatkozott kijelentést nem hallotta.

[12] A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) a H-JÉ-I-B-255/2024. számú határozatában a feltárt, bírság kiszabását is indokoló hiányok okán megtiltotta a felperes számára a kezességvállalásra vonatkozó új ügyletek megkötését a határozatban foglalt feltételek teljesüléséig.

III.2.

[13] Az elsőfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában az elsődleges – kártérítés megfizetésére irányuló – kereset vonatkozásában rögzítette, hogy a felperes hivatkozása szerint az alperes megsértette a Ptk. 1:3. § (2) bekezdésében foglaltakat, ezért jogellenes az a magatartása, hogy nem kötött szerződést, hiszen joggyakorlása szemben áll a korábbi – kötelezvényeket elfogadó – magatartásával, amiben a felperes okkal bízhatott.

[14] Kifejtette, hogy a Ptk. alapelvi jellegű rendelkezéseinek [Ptk. 1:2. §, 1:3. § (1) bekezdés, 1:4. § (1) bekezdés, 1:5. § (1) bekezdés] az a szerepük, hogy meghatározzák a törvény általános kereteit, áthassák a részletszabályokat, önmagukban azonban nem szolgálhatnak egy konkrét jogi kérdés megválaszolásának kizárólagos alapjául. Mivel a Ptk. a saját korábbi magatartással szemben álló cselekedet szabályát [1:3. § (2) bekezdés] a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközőként kezeli, szankcionálása is eszerint történhet: ha a joggyakorlás jogellenes, akkor eszerint kell megítélni.

[15] A fentiek alapján vizsgálta az alperesi magatartása jogellenességét abból kiindulva, hogy minden károkozás jogellenes, kivéve, ha a károkozó a kárt jogszabály által megengedett magatartással okozta, és a magatartás más személy jogilag védett érdekét nem sérti, vagy a jogszabály a károkozót kártalanításra kötelezi [Ptk. 6:520. § d) pont].

[16] A Ptk. 6:59. §-ában szabályozott szerződési szabadság alapján a fél dönthet arról, hogy kíván-e szerződést kötni és maga határozza meg, hogy kivel köt szerződést. A partnerválasztás szabadsága még szerződéskötési kötelezettség előírása esetén is érvényesülhet, ha az e kötelezettséggel érintettnek választási lehetősége van az adott piacon. Mindebből következően nem jogellenes az a magatartás, hogy az alperes, bár korábban kötött szerződést a felepressel, nem kíván újabb jogviszonyba lépni vele, hiszen a szerződési szabadság elvéből kifolyólag arról szabadon dönthetett, tehát ez a magatartás a jogszabály által megengedett. Ennek okán az alperes – jogellenesség hiányában – nem köteles kártérítésre.

[17] A alperesről szóló 310/2017. (X. 31.) Korm. rend. 1. §-a és a 9-18/A. §-a alapján megállapította, hogy az alperes nem tartozik a Tpv. tárgyi és személyi hatálya alá, így magatartása versenyjogi szempontból nem minősíthető. A 84/B/2001. AB határozat és a C-35/96. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1998. június 18-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-3851. o.] 36. pontja, a C-180/98-C-184/98. sz., Pavlov és társai ügyben 2000. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6451. o.] 75. pontja alapján hangsúlyozta e körben, hogy minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár. Ennek alapján a Tpv. tárgyi hatálya alá az üzletszerű gazdasági tevékenység tartozik, amely alatt nyereség-, illetve vagyonszerzésre irányuló termelő és szolgáltató tevékenység értendő. Rámutatott, hogy a versenyjog a vállalkozás versenycselekményét minősíti, versenycselekmény pedig a vállalkozás minden magatartása, amelyet piacra lépése, piaci szereplésekor gazdasági céljai elérése érdekében fejt ki (BH2004. 479.).

[18] A fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi kötelezvények elfogadásának, illetőleg elutasításának kétségtől van piaci hatása, azonban nem piaci magatartások, hiszen az alperes a gazdasági életben nem vesz részt, nem végez üzletszerű gazdasági tevékenységet, mivel nem végez nyereség-, illetve vagyonszerzésre irányuló termelő és szolgáltató tevékenységet; a felperes által sérelmezett magatartást nem a piacra lépése, gazdasági céljai elérése érdekében fejt ki, hiszen a támogatási szerződésekkel kapcsolatos biztosítékok tekintetében nincsenek gazdasági céljai, hanem az EU-s és a magyar költségvetés védelmét mint közfeladatot látja el és nem kínál árukat vagy szolgáltatásokat az adott piacon. Ezt meghaladóan az alperes nem is versenytársa a felperesnek, mely a vele szembeni Tpv. 3. §-án alapuló igényérvényesítést szintén kizárja.

[19] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdésére, a 2:43. § d) pontjára és a 2:45. § (2) bekezdésére alapított igény vonatkozásában rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a jóhírnév sérelmét

elsősorban az olyan közlések eredményezhetik, amelyek akár kifejezetten, akár utalásszerűen valamely személyre vonatkozó olyan objektíve valótlán tényállítást tartalmaznak, amely alapján az adott személyről korábban kialakult kedvezőbb társadalmi értékítéletet hátrányosan változhat meg {BDT2021. 4387. [50]}.

[20] A Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású ténynek tekintette az MNB határozatát, mivel az az MNB honlapján bárki számára hozzáférhető módon közzétételre került. A határozatban az MNB a feltárt, bírság kiszabását is indokoló hiányok okán megtiltotta a felperes számára a kezességvállalásra vonatkozó új ügyletek megkötését. A határozat alapján egy jogszabályoknak nem megfelelően működő, ezt felügyeleti jogkörben megállapított, bírsággal is sújtott, kezességvállalásra vonatkozó új ügyletek megkötésétől eltiltott alperes által kibocsátott kezességvállalási nyilatkozatok elfogadása nyilvánvalóan pénzügyi kockázatot jelent mind a magyar, mind az EU-s költségvetésre. Az alperes tehát valós tényt állított, ami a jóhírnév sérelmét nem teszi megállapíthatóvá (BH 2019. 13.)

[21] A fentiekén túl valós állítás az is a 2023. május 22-i és 26-i levélben, hogy a felperes jogerős bírósági ítélet ellenére nem tesz eleget fizetési kötelezettségének. A Fővárosi Ítéltábla már ezt megelőzően, 2023. április 13-án meghozta az ítéleteit (a 14.Gf.40.363/2022/9/I. számú ítéletet helyesen 2023. április 6-án), amely ellen a felperes csak 2023. június 19-én nyújtotta be a felülvizsgálati kérelmét és a Kúria végrehajthatóságot felfüggesztő végzése 2023. július 26-án – tehát a sérelmezett levelek után – keltek, tehát az alperesnek a sérelmezett levelek megírásakor azokról nem lehetett tudomása.

[22] Valós és nem sértő azon alperesi következtetés sem, hogy a felperes a kötelezvények érvényességét a Kúria ítéleteinek függvényében ítéli meg, esetleg ezekre hivatkozással hívja fel az érvénytelenséget és ezekre alapítottan nem teljesíti a kötelezvényeiben foglaltakat.

[23] A két alperesi alkalmazott állításával összefüggő keresettel kapcsolatban az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a Győri Járásbíróság jegyzőkönyve szerint az alperesi ellenőrök tagadták a nekik tulajdonított kijelentést, míg a Hatóság a szabálysértési eljárást megszüntető határozatában megállapította, hogy a meghallgatott tanú4 tanú úgy nyilatkozott, hogy a hivatkozott kijelentést nem hallotta. Mindezek alapján a felperes nem bizonyította a kereset tárgyává tett kijelentés alperes általi megtételét. Az elsőfokú bíróság mellőzte tanú4 tanú meghallgatását, mivel az – figyelemmel a tanú orvosi igazolására – az eljárás indokolatlan elhúzódását okozta volna. Rögzítette továbbá, hogy mivel a felperes perfelvételi nyilatkozatként tanú4 tanúkenti meghallgatását kérte, a perfelvételi nyilatkozata teljes volt; ennek alapján az is megállapítható, hogy a bíróság tájékoztatása nélkül is tisztában volt a perben állított tények bizonyításával, bizonyíték rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos kötelezettségével, a bizonyítási indítványozása elmulasztásának, valamint a bizonyítás esetleges sikertelenségének következményével, így e körben a Pp. 237. §-a szerinti anyagi pervezetési kötelezettség nem merülhetett fel.

[24] Az alperes javára járó perköltség mértékéről a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

IV.

[25] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását és a keresetének megfelelő döntés meghozatalát azzal, hogy a Tptv. 3. §-ára alapított igénye elutasítását nem kifogásolta. Másodlagos fellebbezési kérelme hatályon kívül helyezésre és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult elsődlegesen a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja, másodlagosan a 381. §-a alapján. Harmadlagosan az alperes javára megállapított perköltség 1.110.000 forintra történő mérséklését kérte.

[26] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte és alkalmazta a Ptk. 6:59. §-át. A Korm. rendelet 1. számú mellékletének – az Egységes Működési Kézikönyvnek (a továbbiakban: EMK) – a fellebbezésben idézett rendelkezése (EMK 89.1. pontja) egy kógens rendelkezés, amely kötelezettséggént írja elő az alperes számára a közzétett listán szereplő garanciaszervezetek – így a felperesi társaság – kötelezettségvállalásának biztosítékként való elfogadását. Ez pedig „összeolvasva” a Ptk. 6:416. § (1) és (3) bekezdéseiben foglalt érvényességi feltétellel a kötelezvény tekintetében a biztosítékot nyújtó felperes irányában szerződéskötési kötelezettséget teremt; az EMK 89.1. pontja tehát a partnerválasztás szabadságának korlátozását jelenti. Emellett az alperes tartalomválasztási szabadsága is korlátozott, hiszen a kezességi szerződés tartalmát szintén a Korm. rendelet határozza meg (EMK 83.1. és 83.2. pontjai). Amennyiben tehát a garanciavállaló szervezet szerepel az irányító hatóság által kibocsátott listán és a kezességvállaló nyilatkozat megfelel a Korm. rendeletben foglalt tartalmi elemeknek, az alperest a kezesség tekintetében jogszabály erejénél fogva a Ptk. 6:71. §-a szerint és az EMK 83.1. és 83.2. pontja szerinti tartalommal szerződéskötési kötelezettség terhelte. Nem arról van tehát szó, hogy a listán szereplő szervezetek kötelezettségvállalását az alperes csupán „jogosult elfogadni”. Ez a jogértelmezés feleslegessé is tenné a listát, ami valójában segíti a támogatási rendszerben eljáró állami szervek munkavállalóit is azzal, hogy általa elkerülhetővé válik a kezességet nyújtók egyedi vizsgálata. Mindezekre figyelemmel az ítélet sérti a Ptk. 6:59. § (1) bekezdését, és az EMK 89.1. pontját, mert a kifejtettek szerint az alperest a partnerválasztási szabadság nem illette meg. Megjegyezte, hogy amennyiben a Kúria jogegységi tanácsa szerint a felperesi kötelezvények az alperesi befogadó – azaz kezességi szerződés megkötésére vonatkozó – jognyilatkozat nélkül is létrehozzák a kötelmet, a Ptk. 6:59. §-ának az alkalmazása fel sem merülhet.

[27] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az alperes a szerződéskötési kötelezettségének jogszerűen nem tett-e eleget. Az elutasításokban meghatározott okok nem valósak, a felhívott jogszabályi rendelkezéseknek nem feleltek meg és sértették a Korm. rendelet 115. § (4) bekezdésének a c) pontját, mert az alperes a megfelelő biztosíték ellenére nem fogadta be a kötelezvényt és nem folyósított előleget. A Ptk. 6:59. § (1) bekezdésének helyes alkalmazása esetén meg kellett volna állapítania, hogy az alperes az elutasításokkal megsértette a 1305/2013/EU Rendelet ekvivalencia követelményére vonatkozó 63. cikk (1) bekezdését és a Korm. rendelet 83. § (3) bekezdését. Következésképpen tévesen – ezen

anyagi jogszabályokat megsértve – jutott arra a következtetésre, hogy kötelezvények elutasítása jogszerű volt, továbbá ezen kérdések – lényegében a jogellenesség – érdemi vizsgálatának hiányában az ítélet indokolása sérti a Pp. 346. § (5) bekezdését.

[28] Az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 6:520. § d) pontját is, mivel az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes magatartása sérti a felperesi társaság jogilag védett érdekét: jogos érdeke fűződött ugyanis ahhoz, hogy a biztosítéknyújtási tevékenységét továbbra is folytassa, ennek keretében az általa nyújtott biztosítékok elfogadásra kerüljenek; ezen jogos érdekét az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében és Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikkében meghatározott vállalkozás szabadságához fűződő alapjoga védi. Erre sem tér ki az ítélet indokolása, mely szintén a Pp. 346. § (5) bekezdésének sérelmét jelenti.

[29] Az ítélet sérti a Ptk. 1:3. § (2) bekezdését, amire csak többlettényállási elemként utalt a keresetlevelében; e körben arról kellett volna dönten, hogy miként értékelendő az a körülmény, hogy az alperes 2022 októberében – általa sem vitatottan – 19 esetben küldött befogadó nyilatkozatot a felperesi kötelezvényekre, majd 2023 januárjától elkezdte visszautasítani azokat. Az elsőfokú bíróság ebben a kérdésben nem is foglalt állást.

[30] A felek valóban nem versenytársak, így az üzleti jóhírnév sérelmével kapcsolatos, a Tpvt. 3. §-ára alapított kereseti kérelem elutasítását nem sérelmezte. Ettől függetlenül fenntartotta, hogy a Tpvt. hatálya az alperesre is kiterjed. A BH2011. 256. számú eseti döntés szerint egy közfeladatot ellátó szervezet cselekménye is lehet piaci hatású, annak tartalmától függően; a közfeladatokat ellátó személyek is lehetnek tehát alanyai piaci viszonyoknak, tanúsíthatnak tisztességtelen piaci magatartást; önmagában az, hogy egyébként főfeladatként közfeladat ellátására hozták létre ezeket a személyeket, nem zárja ki a tevékenységüket a Tpvt. hatálya alól. Ezen – a Legfelsőbb Bíróság által hozott – döntésben nincsenek olyan, a Tpvt. alkalmazhatóságát megszorító érvek (haszon- és vagyonszerzés, gazdasági célok elérése stb.), amelyeket az elsőfokú ítélet tartalmaz és az elsőfokú bíróság nem vezette le, hogy ezen határozattól miért tér el. Az ítélet ekként sérti a Tpvt. 1. §-át, mivel az elsőfokú bíróság – elismerve az alperes tevékenységének a piaci hatását – tévesen vonta le azt a következtetést, hogy rá a Tpvt. hatálya nem terjed ki.

[31] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem döntött a Tpvt. 2. §-ára alapított kereseti kérelem tárgyában, így az ítélet sérti a Pp. 341. § (1) bekezdését.

[32] Hangsúlyozta, hogy a jóhírnév sérelme a Ptk. alapján is megállapítható. Kifejtette e körben, hogy az MNB határozat figyelembevétele a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésével történt, mivel az elsőfokú bíróság egy időben később keletkezett határozat megállapításait tartja olyan magatartásokra vonatkozóan irányadónak, amely magatartások időpontjában a határozat még nem létezett. Az ítélet indokolásából és az MNB határozatából sem derül ki, hogy a kötelezvényei miatt jelentenének pénzügyi kockázatot; az ítéletből az

sem állapítható meg, hogy a kezességvállalástól történő ideiglenes és feltételes eltiltás miatt és mennyiben alapozza meg az alperesi elutasításokban foglaltak valóságát. Az MNB határozat annak időbelisége okán nem tartalmaz olyan megállapítást, amelyet az alperesi károkozó magatartások időpontjában – és az alperesi károkozó magatartások megítélése tekintetében – figyelembe lehet venni. Állította azt is, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően eleget tett a határozat céltartalékképzésre vonatkozó előírásának. Az MNB kizárólag az új kezességvállalási ügyletek megkötését (vállalását) tiltotta meg időlegesen, így a korábban kiállított kötelezvényekkel kapcsolatban kifogása nem merült fel. Az alperes elutasításai tehát egyrészt azt a téves látszatot keltik az elutasítások címezteiben, hogy a felperesi kezességvállaló nyilatkozat nem felel meg a jogszabályoknak, valamint a felperesi kötelezvény kockázatot jelent a magyar és uniós források felhasználására. Mindezek alapján megállapítható, hogy az elutasítások „durván sértik” az üzleti jóhírnevét, a piacon kialakult megbecsültségét, melynek körében utalt a BDT2021. 4387. számú döntésre. Előadta továbbá, hogy a határozat céltartalékképzéssel kapcsolatos előírásának a határozatban megjelölt időpontig eleget tett. Utalt továbbá arra, hogy az MNB az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgylás berekesztését követően több bankot (bank1, bank2, bank3) is bírsággal sújtott, így amennyiben helyes lenne az elsőfokú bíróság okfejtése – miszerint a bírságolás okán nem a jogszabályoknak megfelelően működnek – akkor abból az következne, hogy az általuk kiállított kötelezvények is pénzügyi kockázatot jelentenek a magyar és az uniós költségvetésre.

[33] A fentieken túl az MNB határozat kapcsán tévesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (2) bekezdését, mivel önmagában az a körülmény, hogy az az interneten elérhető, nem teszi azt köztudomású tényné, ezért nem is lehet figyelembe venni. Érvélese alátámasztásaként hivatkozott a Kúria Pfv.I.20.520/2023/4. számú döntésére.

[34] Rámutatott, hogy az „egyik” jogerős ítéletet a Kúria hatályon kívül helyezte, így az alapján fizetési kötelezettség már nem terhelte/terheli; ezt meghaladóan mindkét jogerős ítélet végrehajthatóságát felfüggesztette a Kúria; valótlán ezért az az alperesi állítás, hogy a jogerős ítéletben foglalt fizetési kötelezettségét nem teljesíti. Sérelmezte, hogy az alperes nem tett helyesbítő nyilatkozatot a kedvezményezetteknek arra vonatkozóan, hogy már nem kell a jogerős ítéletben foglaltakat teljesíteni.

[35] Az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésével jutott az indokolás [96] bekezdése szerinti következtetésre: egyrészt a kezési szerződések érvénytelenséget az alperes mulasztása idézte elő, másrészt nyilvánvalóan nem köteles teljesíteni olyan követelést, amit a Kúria alaptalannak tartott.

[36] Kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére rekesztette be a tárgyalást, hogy kérte az idézett tanú írásbeli tanúvallomásának beszerzését, illetőleg, hogy ennek hiányában biztosítson lehetőséget az utóbb megíúsult bizonyítási indítvány pótlására és ekként elkerülje a bizonyítás elmaradásának hátrányos következményeit. A pontosított fellebbezése szerint ezzel megsértette a Pp. 6. -át, a 237. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 276. § (4) és (5) bekezdéseit.

[37] Az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a perköltség mérséklésének van helye, mivel az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel: egyrészt az alperesi jogi képviselő 95 oldalnyi beadványt nyújtott be – melynek elkészítésében az alperesi munkavállalók is közreműködtek – és összesen 6 órányi tárgyaláson vett részt, másrészt a per bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül fejeződött be.

V.

[38] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult lényegében annak helyes jogi és ténybeli indokai alapján. Érvelése szerint a fellebbezés a Pp. 373. § (1) bekezdésébe ütköző tiltott keresetváltogatást tartalmaz, mivel az elsőfokú eljárásban keresetével összefüggésben előadott korábbi jogállításhoz képest eltérő vagy további érvényesíteni kívánt jogot állít, mivel elsődlegesen a Ptk. alapján kéri a jóhírnév sérelmének a megállapítását.

[39] Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte és alkalmazta a Ptk. 6:59. §-át és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az adott esetben nem merült fel a szerződéskötési kötelezettség. Ebből következően okszerűen jutott arra a következtetésre is, hogy a Ptk. 1:3. § (2) bekezdésére való hivatkozás sem foghat helyt. Az EMK 89.1. pontja a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján feltétlenül köteles lenne elfogadni a felperesi kezességvállalást. Ezen értelmezést cáfolja a 907/2014/EU Rendelet (a továbbiakban: EU Rendelet) 19. cikke, ami szerint a nem megfelelő biztosítékot az illetékes hatóság elutasítja vagy megköveteli más biztosítékkal történő helyettesítést; a kifizető ügynökség a Korm. rend. 26. § (3) bekezdése szerint is ellenőrizni köteles a kifizetési kérelem elfogadhatóságát és az uniós szabályoknak való megfelelését. Mindezek alapján fel sem merülhet a kötelezvények elutasításával összefüggő jogellenes magatartása, már csak azért sem, mert a jelen perrel érintett kötelezvények biztosítékként való megfelelése nem volt igazolt. Az, hogy egy garanciaszervezet szerepel a listán, csak annyit eredményez, hogy a kiállított kezességvállalása nem kerül automatikusan visszautasításra, illetőleg a kedvezményezett előleg-fizetési kérelme elutasításra. A fellebbezésben hivatkozott vállalkozás szabadsága sem teremt szerződéskötési kötelezettséget az oldalán.

[40] Kiemelte, hogy a jelen perrel nem érintett, korábbi – befogadó nyilatkozattal rendelkező – kezességvállalásainak nem tett eleget a felperes. A kötelezvényeit tehát ténylegesen nem lehet az EU rendelet 63. cikk (1) bekezdésének megfelelően a bankgaranciával egyenértékű módon egyszerű és gyors eljárással érvényesíteni, melyből az is okszerűen következik, hogy azok elfogadása a hazai és az uniós költségvetésre nézve pénzügyi kockázatot jelent. Hangsúlyozta, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban maga is azzal érvelt, hogy nem készfizető kezességet vállalt, hanem sortartó kezességet, mely előadása egyértelműen alátámasztja, hogy a biztosítékok miért nem felelnek meg az egyenértékűség követelményének és azt is, hogy az alperesi elutasítások megalapozottak voltak.

[41] Helytállóan állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy perben vizsgált, felperes által sérelmezett magatartása nem minősül a Tpvt. 1. §-a értelmében piaci magatartásnak, az nem versenycselekmény, nem üzletszerű gazdasági tevékenység, nem nyereségre és vagyonszerzésre irányul, így versenyjogi minősítés alá nem eshet. Tévesen hivatkozik e körben a fellebbezés a BH2011. 256. számú döntésre, melynek éppen az a lényeges – jelen jogvitára is irányadó – megállapítása, hogy a Tpvt. 1. §-a szerint nem tekinthető piaci magatartásnak az állami hivatalok törvény által előírt, illetve kifejezetten megengedett magatartása abban az esetben sem, ha annak piaci hatása van.

[42] A Ptk.-n alapuló jóhírnév sérelmének megállapítása iránti igény körében is helyes álláspontra jutott az elsőfokú bíróság. Az MNB határozat figyelembevételére nem sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését, az abban írtak alapján is megállapítható, hogy a perbeli kötelezvények elfogadása a hazai és az uniós költségvetésre nézve pénzügyi kockázatot jelentenek. Az az elutasítási indok is valós, hogy a felperes a jogerős ítélet ellenére sem teljesített, mivel az ezen indokkal közölt elutasítás keltekor a fizetési kötelezettsége még fennállt.

[43] Az MNB határozat figyelembevételére a Pp. 266. § (2) bekezdését sem sérti, továbbá az abban foglalt megállapításokat és a kezességvállalástól való ideiglenes eltiltást egy vizsgálat előzte meg, így a határozat meghozatalának időpontjával kapcsolatos fellebbezési érvelés téves.

[44] Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának [96] bekezdésében – a fellebbezésben írtakkal szemben – alappal jutott arra, hogy valós és nem sértő azon következtetés, hogy a felperes a kötelezvényei érvényességét a Kúria ítélete(i) fényében ítéli meg.

[45] A perköltség mérséklése indokolatlan az ügy bonyolultságára figyelemmel; a felperes keresete alkotmányjogi, közjogi, személyiségi jogi és versenyjogi szabályok, valamint a bírósági gyakorlat tanulmányozását is igényelte. Azt nem indokolja a munkavállalói és a jogi képviselője is által elvégzett munkaórák és megbeszélések mennyisége sem.

VI.

[46] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ugyanakkor a fellebbezés a Tpvt. 3. §-ára alapított keresetet elutasító rendelkezést nem kifogásolta, ezért az ítéltábla erre figyelemmel végezte el a határozat felülbírálatát.

VII.

[47] A fellebbezés a per főtárgya tekintetében nem alapos, a perköltség tekintetében részben alapos.

VIII.

[48] Az elsőfokú bíróság a tényeket a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns körben helyesen állapította meg, az ítéltábla az érdemi döntésével egyetért, annak jogi indokolását az alábbiak szerint túlnyomó részben osztja.

VIII.1.

[49] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy tévesen érvelt azzal az alperes a fellebbezési ellenkérelmében, hogy a fellebbezés tiltott keresetváltogatást tartalmaz. A felperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresetével összefüggésben előadott korábbi jogállításhoz képest nem állított eltérő vagy további érvényesíteni kívánt jogot: Az, hogy a Tpt. 3. §-ára alapított igényének elutasítását nem sérelmezte és a jogorvoslati kérelmében elsődlegesen a Ptk. alapján kérte a jóhírnév sérelmének a megállapítását, nyilvánvalóan nem minősül a Pp. 373. § (1) bekezdése szerinti meg nem engedett keresetváltogatásnak.

VIII.2.

[50] Az ítéltábla maradéktalanul egyetért az elsőfokú bíróságnak a Ptk. 6:519. §-ára alapított kártérítési kereset alaptalansága körében kifejtett jogi érvelésével és utal ebben a körben az elsőfokú ítélet helyes indokaira. Mindezen túl a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mutat rá csak a következőkre.

VIII.2.1.

[51] A Kúria az Pfv.I.20.706/2023/10/II. számú precedensértékű határozatában kifejtette {[41]-[43] bekezdés}, hogy a „Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése értelmében e rendeletet az e rendelet hatálya alá tartozó programok támogatásokra vonatkozó, kötelezően alkalmazandó európai uniós jogi aktusokban foglalt eltérésekre, továbbá egyéb iránymutatásokra figyelemmel kell alkalmazni és értelmezni. Az EU rendelet 45. cikke pedig kimondja, e rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Az uniós jog elsőbbségére tekintettel a Korm. rendeletben szabályozott biztosítékok minősítése, a jogszabályi rendelkezések értelmezése szempontjából különös jelentősége van az EU rendeletnek. Ennek (10) preambulum bekezdése rögzíti: az Unió mezőgazdasági rendeleteinek számos rendelkezése előírja egy meghatározott összegre szóló biztosíték nyújtását, amely összeg kifizetése egy adott kötelezettség nem teljesítése esetén válik esedékessé. A tapasztalat ugyanakkor azt mutatja, hogy a gyakorlatban ezt a követelményt nagyon eltérő módon értelmezik. Ezért az egyenlőtlen versenyfeltételek kiküszöbölése érdekében indokolt megállapítani a szóban forgó követelményre vonatkozó feltételeket. Az EU rendelet biztosítékokról szóló IV. fejezete szerint ez a fejezet alkalmazandó minden olyan esetben, amikor az ágazati mezőgazdasági jogszabályok biztosíték nyújtását írják elő függetlenül attól, hogy a rendelkezések szövegében előfordul-e konkrétan a „biztosíték” kifejezés vagy sem. Az EU rendelet nem tesz egyértelmű

különbséget a kezesség és a garancia között: 21. cikkében kizárólag a kezest szabályozva rögzíti, hogy a kezesnek írásbeli garanciát kell vállalnia [21. cikk (1) bekezdés] a minimálisan meghatározott tartalmi elemekkel [21. cikk (2) bekezdés]. Az EU rendelet szabályozása ugyanakkor jelentőséget tulajdonít az illetékes hatóság helye szerinti tagállam szabályozásának és a pénzügyi intézmények hatósági jóváhagyásának: a meghatározott összegről szóló csekket akkor lehet készpénzletének tekinteni, ha annak kifizetésére az illetékes hatóság helye szerinti tagállam által e célra elismert pénzintézet vállal garanciát [19. cikk (3) bekezdés]; kezes csak olyan személy lehet, aki rendelkezik a biztosíték nyújtásának helye szerinti tagállam illetékes hatóságának a jóváhagyásával [21. cikk (1) bekezdés]. Az EU rendelet I. melléklete 2.D. ii. pontjában a tagállam kifizető ügynöksége kötelezettségévé teszi olyan eljárások kialakítását, amelyek biztosítják, hogy kizárólag azoktól a pénzügyi intézményektől fogadnak el garanciákat, amelyek megfelelnek a rendelet IV. fejezetében foglalt feltételeknek, és amelyeket a megfelelő hatóságok jóváhagytak [vö. 1. cikk (2) bekezdés b) pont]. Az EU rendelet szabályozásából következően a biztosítékot nyújtó személyének, valamint az általa végzett tevékenység tagállami hatósági jóváhagyásának (engedélyének) döntő jelentősége van: csak olyan pénzügyi intézménytől lehet biztosítékot elfogadni, amelyik a tagállami hatóság jóváhagyása alapján jogosult az adott biztosíték nyújtására. Az egységes működési kézikönyv éppen ezért szabályozza külön-külön a hitelintézet által kibocsátott garanciavállaló nyilatkozatot (82.), a garanciaszervezet kezességvállalását (89.1.), a biztosítási szerződés alapján kiállított – készfizető kezességvállalást tartalmazó – kötelezvényt (90.1.) és a hitelintézet által kiállított – készfizető kezességvállalást tartalmazó – kötelezvényt (91.1.) adó személyét, mert az adott biztosítékot csak az ott meghatározott – a tagállami hatóság jóváhagyása alapján az adott tevékenységre jogosult – személyi kör nyújthatja függetlenül attól, hogy a biztosítékok formai és tartalmi követelményére a garanciavállaló nyilatkozatra előírt szabályokat kell alkalmazni. Az egységes működési kézikönyv az uniós követelményeknek tesz eleget azzal, hogy a garanciavállalást a Hpt. hatálya alá tartozó hitelintézet által adott garanciaként definiálja (82.), és kifejezetten kizárja a pénzügyi vállalkozás által kibocsátott garancia elfogadásának a lehetőségét [83.1. a)]. Az EU rendelet, a Korm. rendelet és az egységes működési kézikönyv speciális szabályozása alapján, bár a garanciaszervezet kezességvállalásának tartalma megegyezik a garanciavállaló nyilatkozat tartalmával, de az általa vállalt személyi biztosíték a kezesség. Erre a kezességre a speciális jogszabályok és a kezességi szerződés által nem szabályozott kérdések vonatkozásában a Ptk.-nak a kezességre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, hiszen a fentiek szerint nem kizárt a kezességgel kapcsolatos olyan speciális (jogszabályi vagy szerződéses) rendelkezés, amely a kezességet eltávolítja a biztosított követeléstől. A Ptk. 1:2. § (2) bekezdése nem zárja ki az egyes polgári jogviszonyok speciális szabályozásának a lehetőségét, csak azt biztosítja, hogy e speciális normák értelmezése és alkalmazása ne kerüljön szembe a Ptk.-val. A speciális jogszabályok, továbbá a szerződő felek (egyező akarattal) eltérhetnek a Ptk.-nak a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályaitól [Ptk. 6:59. § (2) bekezdés]. Ebben a speciális szabályozási környezetben azonban nem a jognyilatkozat tartalom szerinti minősítésének van döntő jelentősége, hiszen a biztosítékot nyújtó személyét és az általa nyújtott biztosíték lényeges tartalmi elemeit is – az uniós joggal összhangban értelmezendő – jogszabály határozza meg. Az EU rendeletből és az ezzel összefüggő speciális nemzeti szabályozásból következően pedig a szabályozás célja, hogy a támogatások esetleges visszafizetését minden szempontból jogszerű, az uniós és a nemzeti jogszabályok által is elfogadható biztosítékok tegyék lehetővé.”

[52] A Kúria fenti érvelésének jelen perben azért van jelentősége, mert egyértelműen rámutat a szabályozás fenti céljára és ezen belül arra is, hogy a biztosítékot nyújtó személyét, illetve a biztosíték nyújtására elfogadható személyi kört az uniós joggal összhangban értelmezendő és azzal összhangban álló jogszabály, a Korm. rendelet határozza meg. A támogatások esetlegesen szükséges visszafizetését szolgálja tehát ezen személyi kör meghatározása is azáltal, hogy a kezes csak olyan személy lehet, aki rendelkezik a biztosíték nyújtásának helye szerinti tagállam illetékes hatóságának a jóváhagyásával.

[53] A tagállamok felelőssége, hogy a támogatási szerződések teljesítését, a támogatások megfelelő felhasználását, a jogsértések megakadályozását és a szerződésszegés jogkövetkezményeinek megvalósulását biztosítsák. A szabályozás fenti céljára és a tagállami kötelezettségre figyelemmel értelmezhető az EMK felperes által hivatkozott szabálya, amely szerint az irányító hatóság közleményt ad ki azokról a garanciaszervezetekről, melyek kezességvállalását biztosítékként elfogadja. Ez önmagában a szabályozásnak egy kifejezetten közjogi eleme, az irányító hatóságra vonatkozó kötelezettséget határoz meg. A szabályozás fentiekben meghatározott céljából és a tagállami felelősségből következik, hogy a kezességvállalás biztosítékként csak ezen közleményben feltüntetett garanciaszervezetektől fogadható el. Helyesen mutatott rá ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy az alperest a közleményben szereplő szervezetek tekintetében megilleti a választási lehetőség, vagyis nincs szerződéskötési kötelezettsége a kezességvállalásra vonatkozóan nyilatkozó személy felé még akkor sem, ha egyébként annak nyilatkozata tartalmilag megfelelő.

VIII.2.3.

[54] A Ptk.-nak a 6:59. §-hoz fűzött indokolása szerint a törvény a szerződési szabadság elvét – a piacgazdaság követelményeinek megfelelően – a szerződési jog alapelvei közül elsőként emeli ki. A magánautonómia széles körű elismerése a szerződések világában a szerződéskötési szabadságban ölt testet. A szerződési szabadság azt jelenti, hogy a magánjog alanyai önként döntenek arról, hogy szerződést kívánnak-e kötni, és maguk határozzák meg azt is, hogy kivel kötnek szerződést. Jogszabály csak kivételesen írhat elő szerződéskötési kötelezettséget. A szerződési szabadság harmadik eleme a felek tartalomalkító szabadsága. A törvény abból indul ki, hogy a vagyoni forgalom résztvevői szerződéses kapcsolataikban általában képesek érdekeik érvényesítésére és védelmére, ezért a magánjognak csak a lehető legszűkebb körben kell beavatkoznia. A szerződéses viszonyokba történő jogszabályi beavatkozásra kivételesen és csak olyan esetben van szükség és lehetőség, ahol a szerződő felek jogi egyenjogúsága és mellérendeltsége mögött – a szerződési feltételek meghatározására is nagymértékben kiható módon – gazdasági és szakismereti egyensúly hiánya állapítható meg.

[55] A fentiek értelmében a Ptk. a lehető legszélesebb körben biztosítani kívánja a felek szerződéskötési szabadságát, ezért csak igen szűk körben és jogszabály kifejezett és egyértelmű rendelkezése alapján állapítható meg olyan kötelezettség fennállása, ami azt foglalja magában, hogy egy bizonyos körbe tartozó személy szerződéses ajánlatának elfogadása kötelező. A Korm. rendelet ilyen szabályt nem tartalmaz, a felperes által megjelölt rendelkezés ilyen kiterjesztő módon nem értelmezhető.

[56] Itt utal az ítéltábla arra, hogy a Kúria 4/2025. jogegységi határozatában kifejtettek szerint "... egy-egy jogforráson belül keveredhetnek a közjogi és polgári jogi rendelkezések, a szerződéshez és ennek biztosítékaihoz kapcsolódó normák pedig polgári jogi előírásokat tartalmaznak. A Korm. rendelet a Ptk. 1:2. § (2) bekezdésére figyelemmel a Ptk. fogalomrendszerével összhangban határozza meg a biztosítékok egyes fajtáit, és (...) nemcsak a tevékenység gyakorlásáról szól, hanem a biztosíték típusát, formáját, tartalmát és feltételeit is rendezi. Ezek olyan polgári jogi normák, amelyek Ptk.-val való összhangba hozása, az egyes rendelkezések együttes értelmezése és viszonyrendszere a fentebb említett Ptk. jogszabályhelyet szem előtt tartva kizárólag – az alperes által is hivatkozott – általános-különös, eredetére is utalva latinul a *lex specialis derogat legi generali* elve alapján oldhatók fel. Ebből következően a Korm. rendelet szabályai valódi speciális szabályok a Ptk.-hoz képest, amelyek nem szakíthatók el a Ptk.-tól, de más oldalról megközelítve nem is tehetők félre az alapján, hogy az ügylet polgári jogi minősítésére a Ptk. szerint kerülhet sor." {4/2025. JEH [84] bek.}

[57] A kifejtettek közül az következik, hogy a szerződési szabadság Ptk.-ban meghatározott elvének a Korm. rendelet szerint létrejövő biztosítékok tekintetében is érvényesülnie kell. Helyesen jutott tehát az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes – jogellenesség hiányában – nem köteles kártérítésre azon magatartásával összefüggésben, hogy nem fogadta be a felperesi kötelezvényeket.

[58] A fentiekből az is okszerűen következik, hogy – a fellebbezés érvelésével szemben – nem kellett vizsgálni a perben, hogy az alperesnek a kötelezvények elutasítására vonatkozó döntései mennyiben voltak megalapozottak, melyre tekintettel tévesen hivatkozott a felperes ebben a körben a Pp. 346. § (5) bekezdésébe foglalt indokolási kötelezettség megsértésére.

VIII.2.4.

[59] Súlytalan a fellebbezés azon érvelése, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a jogilag védett érdekét sérti-e az alperes magatartása és ez a Ptk. 6:520. § d) pontja szerint konjunktív feltétele a jogellenesség kizártságának.

[60] A Ptk.-nak a felperes által hivatkozott szabálya ugyanis alapvetően a jogági jogellenesség függetlenségének elvét juttatja kifejezésre. Ennek lényege, hogy önmagában az a tény, hogy valamely magatartás megfelel az arra a magatartásra vonatkozó közjogi szabályoknak, polgári jogi értelemben sértheti más személynek a polgári jog által védett érdekét, és így a közjogi engedély jogszerűsége ellenére polgári jogi szempontból jogellenesnek minősülhet. Az adott esetben viszont a jogi érdek hiánya következik önmagában abból, hogy az alperesnek nem volt szerződéskötési kötelezettsége az ajánlatot tevő felperes felé.

[61] A felperes a fellebbezésében arra is utalt, hogy ha a Kúria jogegységi tanácsa szerint a kötelezvények az alperesi befogadó jognyilatkozat nélkül is létrehozzák a kötelmet, a Ptk. 6:59. §-ának az alkalmazása fel sem merülhet. Időközben azonban a Kúria jogegységi tanácsa határozatot hozott (4/2025. JEH), amelyben egyetértett a referencia határozatot hozó tanács álláspontjával, ezért nem volt jelentősége a fellebbezés ezen érvelésének.

[62] A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú bíróság részletesen kifejtette az álláspontját a felperesnek a Ptk. 1:3 § (2) bekezdésére alapított érvelésével kapcsolatosan. Egyetért az ítéltábla azzal, hogy ezt a tényállást a Ptk. a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközőként kezeli és ebben a körben is annak van jelentősége, hogy az alperesi joggyakorlása, a kötelezvények elutasítása a korábbi befogadó nyilatkozatok számától függetlenül nem volt jogellenes.

VIII.3.

[63] A Ptk.-ra alapított kereset annak megállapítására irányult, hogy az alperes azzal sértette meg a felperes jóhírnevét és hitelképességét, hogy azt állította: a felperes „nem tesz eleget valamely jogerős ítéletben foglalt kötelezettségének, valamint, hogy a felperes által kibocsátott kezességvállaló nyilatkozatok mint biztosítékok elfogadása a hazai és az uniós költségvetésre nézve pénzügyi kockázatot jelent”.

VIII.3.1.

[64] A fentiekkel összefüggésben rámutat az ítéltábla, hogy a bíróságok a kereset elbírálására vonatkozó eljárási jogosultságukat minden esetben hivatalból vizsgálják, amelynek során megfelelően irányadóak a polgári perrendtartás alapelvei és az érdemi döntés korlátai, különösen a Pp. 2. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített rendelkezési elv és az abból következő kérelemhez kötöttség követelménye, valamint a Pp. 342. § (1)-(3) bekezdésében előírt kereseten való túlterjeszkedés tilalma.

[65] A Pp. 2. § (1) bekezdése alapján a felek szabadon rendelkeznek perbe vitt jogaikkal. A Pp. 2. § (2) bekezdés értelmében a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A Pp. 342. § (3) bekezdése szerint – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított.

[66] A fentiekre is figyelemmel a jogerős ítéletben foglaltak nem teljesítésére vonatkozó tényállítás és a költségvetésekkel kapcsolatos kockázatot magában foglaló alperesi értékítélet volt a kereset tárgya, amihez a bíróság kötve volt.

[67] A jóhírnév sérelmét tehát nem azon az alapon kérte megállapítani a felperes, hogy a levelekben szintén állított konkrét jogsértések, a Korm. rendelet és a 1305/2013/EU Rendelet megjelölt szabályainak megsértése megvalósultak-e, azok milyen „látszatot keltettek” a címzettekben, ezért ezeket a bíróságnak nem kellett vizsgálni. Ebből következően a fellebbezés kapcsolódó érvelésének nem volt jelentősége, a bíróság csak azt vizsgálhatta a fenti – tehát a költségvetésekkel kapcsolatos kockázatra vonatkozó – értékítélet tekintetében, hogy az sérti-e a felperes jóhírnévét.

VIII.3.2.

[68] A Kúria Pfv.I.20.706/2023/10/II. számú precedensértékű határozatának korábban idézett – az EU Rendeletből és az azzal összefüggő speciális nemzeti szabályozásból következő szabályozás céljára vonatkozó – okfejtéséből az ítéltábla álláspontja szerint levonható az a következtetés, hogy ha a biztosítékot nyújtó – bármilyen szempontból, bármilyen jogszabályi rendelkezés tekintetében – nem felel meg a rá vonatkozó szabályozásnak, akkor nem állapítható meg, hogy a működése biztosítja azt az uniós követelményt, hogy a támogatások esetleges visszafizetését megfelelően biztosítja. Különösen igaz ez abban az esetben, ha a jogsértések olyan súlyúak, hogy a tagállami hatóság, a felügyeleti szerv eltiltja a további biztosítékok nyújtásától, a kezességvállalásra vonatkozó új ügyletek megkötésétől.

[69] Az MNB határozat meghozatalának időpontjával kapcsolatos fellebbezési okfejtés nem foghatott helyt, mivel az ugyan 2024. augusztus 21-én kelt, de a megállapításai egy a felperesnél „lefolytatott ellenőrzési eljárás” eredményei, tehát nyilvánvalóan az ezt megelőző időszakra vonatkoznak; azt pedig a felperes maga sem állította a perben, hogy a működésének az MNB által megállapított hiányosságai a per tárgyává tett alperesi levelek megírásnak időpontjában nem álltak fenn.

[70] A fentiek alapján nincs jelentősége, hogy az MNB határozat milyen jogsértéseket állapított meg, és annak sem, hogy ezeket a felperes orvosolta-e a megadott határidőben, ahogy annak sem, hogy más MNB határozatok mely gazdasági társaságokkal szemben milyen tartalmú határozatokat hoztak. Mindezek okán tévesen érvelt azzal a felperes a fellebbezésében, hogy az MNB határozat figyelembevétele a Pp. 279. § (1) bekezdését sérti azon okból, hogy az elsőfokú bíróság egy időben később keletkezett határozat megállapításait tartja olyan magatartásra vonatkozóan irányadónak, amely magatartások időpontjában a határozat még nem létezett.

VIII.3.3.

[71] Az MNB a felügyeleti jogkörben hozott egyes határozatait azért hozza nyilvánosságra, mert ezt törvény írja elő [a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. tv. 43. § (2) bekezdés i) pont, 53. § (1) bekezdés], és ezzel biztosítja a pénzügyi piacok átláthatóságát, erősíti a piaci fegyelmet, segíti a fogyasztóvédelmet, valamint visszatartó és példamutató hatást gyakorol a piac szereplőire.

[72] A köztudomású tény olyan információ, amely általánosan ismert, vagy könnyen hozzáférhető, hivatalos forrásból származik, így nem igényel bizonyítást például a bírósági eljárásban. Ehhez képest az MNB által hivatalosan, jogszabályi kötelezettség alapján közzétett határozatok nyilvánvalóan hiteles, nyilvános forrásból származnak, és mindenki számára hozzáférhetők (pl. az MNB honlapján), ezért azok releváns tartalma köztudomású tényként hivatkozható a bíróság előtt.

[73] Nem a határozatban szereplő minden részlet minősül automatikusan köztudomású ténynek, hanem elsősorban annak meghozatala, lényege és jogkövetkezményei. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság – a fellebbezés hivatkozásával szemben – nem sértette meg a Pp. 266. § (2) bekezdését, amikor az MNB határozat lényeges tartalmát köztudomású tényként figyelembe vette.

VIII.3.4.

[74] A kereset tárgyává tett, 2023. május 22-én és 26-án kelt levelekben írt azon sérelmezett kijelentéssel összefüggésben, miszerint a felperes „nem tesz eleget valamely jogerős ítéletben foglalt kötelezettségének”, az ítéltábla szintén osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az a valóságnak megfelel.

[75] Az adott esetben az ítéltábla hivatalos tudomása szerint a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.363/2022/9/I. számú ítélete 2023. április 6-án, míg a 14.Gf.40.363/2022/8/II. számú ítélete 2023. április 13-án kelt; a felperes az előbbi jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmét 2023. május 3-án nyújtotta be és a Kúria végrehajthatóságot felfüggesztő végzése 2023. június 5-én kelt (Gfv.VI.30.219/2023/4.); az utóbbi jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelem benyújtására pedig 2023. június 16-án került sor és a Kúria 2023. július 20-án hozta meg a végrehajthatóságot felfüggesztő végzését (Pfv.I.20.706/2023/6.).

[76] Az elsőfokú bíróság tehát az ítéletének indokolásában tévesen rögzítette, hogy a felperes a jogerős ítéletek ellen 2023. június 19-én nyújtotta be a felülvizsgálati kérelmét és a Kúria végrehajthatóságot felfüggesztő végzései 2023. július 26-án keltek, ezért azt az ítéltábla a fentiek szerint pontosította.

[77] A fellebbezés érvelésével szemben ugyanakkor nincs jelentősége annak, hogy a Kúria a jogerős ítéleteket utóbb hatályon kívül helyezte, mivel az nem teszi valótlanná az alperes 2023. május 22-én és 26-án kelt leveleiben írt állítást: a levelek keltekor ugyanis a Kúria még nem döntött a végrehajthatóság felfüggesztése tárgyában, azaz a sérelmezett levelek megírásakor az volt a tényleges és valós helyzet, hogy a felperes a jogerős ítéletek szerinti marasztalásnak – nem vitásan – nem tett eleget. Utólagos helyesbítő nyilatkozat közzétételére vonatkozó kötelezettsége pedig nincs az alperesnek, melyből következően a fellebbezés ezen hivatkozása sem vezethetett eredményre.

VIII.3.5.

[78] A felperes a jogorvoslati kérelmének 2.2.2. pontjában sérelmezte az elsőfokú ítélet indokolásának [96] bekezdésében írt azon megállapítást, miszerint valós, nem sértő következtetés, hogy a felperes a kötelezvények érvényességét a Kúria ítéletei függvényében ítéli meg, esetleg ezekre hivatkozással hívja fel az érvénytelenséget és ezekre alapítottnak nem teljesíti a kötelezvényeiben foglaltakat.

[79] Ugyanakkor ezzel az alperesi kijelentéssel kapcsolatosan megállapítási keresete nem volt a felperesnek, nem kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét az elsőfokú bíróság által a [96] bekezdésben érintett nyilatkozattal. Mindezek okán az ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából a fenti megállapítást.

VIII.4.

[80] Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság azon okfejtésével, hogy az alperesnek a felperes által sérelmezett magatartása – miszerint a leveleivel elutasította a kötelezvények befogadását – versenyjogi szempontból nem minősíthető. Az elsőfokú ítélet indokolásának ezen megállapítása nyilvánvalóan vonatkozik a felperes Tpvt. 2. §-a alapján előterjesztett kereseti kérelmére, melyre figyelemmel tévesen hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött a Tpvt. 2. §-ára alapított kereseti kérelem tárgyában.

[81] Annyiban helytálló a fellebbezés érvelése, hogy a közfeladatokat ellátó személyek is lehetnek alanyai piaci viszonyoknak, tanúsíthatnak tisztességtelen piaci magatartást; önmagában az, hogy egyébként főfeladatként közfeladat ellátására hozták létre ezeket a személyeket, nem zárja ki a tevékenységüket a Tpvt. hatálya alól. Egyetért az ítéltábla a fellebbezés azon hivatkozásával is, hogy a Tpvt. 1. §-ában meghatározott piaci magatartás nem szűkíthető le haszon- és vagyonszerzés, gazdasági célok elérésével összefüggő cselekményekre. A Kúria a Gfv.30.183/2015/1. számú precedensértékű határozatában már kifejtette, hogy ebben a körben nem annak van ügyszere, hogy a tevékenység üzletszerű, nyereségorientált-e, ezek nemteljesülése esetén is megvalósulhat piaci tevékenység.

[82] Helyesen hivatkozott ugyanakkor a fentiek körében az alperes a fellebbezési ellenkérelmében – a fellebbezésben is megjelölt, BH2011. 256. számú eseti döntés alapján arra –, hogy a Tpvt. 1. §-a szerint nem tekinthető piaci magatartásnak az állami hivatalok törvény által előírt, illetve kifejezetten megengedett magatartása. A korábban kifejtettek szerint az EU Rendelet és az azzal összefüggő speciális nemzeti szabályozás célja, hogy a támogatások esetleges visszafizetését minden szempontból jogszerű, az uniós és a nemzeti jogszabályok által is elfogadható biztosítékok tegyék lehetővé; az EU rendelet 19. cikke pedig az ellenkérelem helyes hivatkozása szerint kifejezetten előírja az ezen célnak nem megfelelő biztosíték elutasítását. Ezen jogszabályi kötelezettség egyébiránt levezethető a 310/2017. (X. 31.) Korm. rend. elsőfokú ítélet indokolásában is ismertetett 9-18/A. §-ában foglaltakból is.

Mindebből következően az adott esetben pedig az alperes perbeli magatartása – melyet az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint az uniós és a magyar költségvetés védelme érdekében fejt ki – nem minősülhet gazdasági tevékenységnek és ezért nem sérthette meg a Tpvt. 2. §-át sem.

VIII.5.

[83] A két alperesi alkalmazott kijelentésével kapcsolatos keresettel összefüggésben indítványozott tanú meghallgatásának mellőzése körében előadott fellebbezési érvelés is alaptalan a következők miatt.

[84] Az írásbeli tanúvallomás beszerzésére vonatkozó érvelésének a jogszabályi alapját a felperes nem jelölte meg, egyébiránt ilyen jogszabályi kötelezettsége nincs is a bíróságnak, ezért annak elmaradásával nem is sérthetett meg eljárásjogi szabályt.

[85] A felperes azt is kifogásolta, hogy nem volt lehetősége, hogy a meghíúsult bizonyítási indítványt pótolja és eleget tegyen a bizonyítási kötelezettségének; ezzel kapcsolatosan a Pp. 6. §-ában és 237. § (1) bekezdésében foglalt közrehatási kötelezettség megsértését állította, valamint hivatkozott a Pp. 276. § (4) és (5) bekezdéseinek megsértésére is. Egyrészről sem a Pp. 6. §-ának, sem a 237. § (1) bekezdésének nincs olyan rendelkezése, mely alapján az elsőfokú bíróság köteles lett volna lehetővé tenni számára, hogy a tanúbizonyítás mellőzésére figyelemmel további bizonyítási indítványt terjesszen elő.

[86] Másrészről a bíróság a Pp. 276. § (3) bekezdés alapján a fél által előterjesztett bizonyítási indítványhoz, bizonyítás felvétele tárgyában hozott határozatához nincs kötve. Az (5) bekezdés szerint pedig mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, és egyetért az ítéltábla azzal a megállapítással, hogy a nem vitásan és közokirat által bizonyítottan tett tanúvallomás a szabálysértési eljárásban egyértelműen cáfolja a felperes tényállítását. Nem volt várható, hogy a tanú a bírósági eljárásban a korábbi nyilatkozatával ellentétes előadást tesz.

VIII.6.

[87] A kifejtettekre figyelemmel a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontjára, illetőleg a 381. §-ára alapított hatályon kívül helyezés lehetősége – anyagi pervezetés szükségessége és a felperes által megjelölt eljárásjogi szabálysértések hiányában – nem merülhetett fel.

VIII.7.

[88] Az ítéltábla ugyanakkor részben osztja a felperesnek az alperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíjára vonatkozó fellebbezési kérelmét.

[89] Nem vitás, hogy a magas pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséggel jár, amelynek a kialakult bírói gyakorlat szerint az ügyvédi munkadíjban is kifejezésre kell jutnia. Mindez azonban nem vezethet arra, hogy önmagában a pertárgyérték alapján számított magas ügyvédi munkadíjat állapítson meg a bíróság annak mérlegelése nélkül, hogy a jogi képviselő a perben ténylegesen milyen volumenű munkát végzett (BDT2019. 3965.). Az aránytalansági vizsgálat során tehát – ahogy arra a Kúria kifejezetten rá is mutatott a precedensértékű, Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletében – egyebek mellett értékelhető a bírósági eljárás időtartama {Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítélet [46] bekezdés}. Ebből az is okszerűen következik, hogy amennyiben az osztott perszerkezetű eljárásnak csak az egyik részében kerül sor jogi tevékenység kifejtésére, úgy az az ügyvédi munkadíjból álló perköltség mérséklésére alapot adhat. A fentiek alapján nem hagyható figyelmen kívül, hogy jelen perbeli esetben – amellet, hogy a perköltség iránti igény nem vitásan alapos és indokolt – az elsőfokú bíróság okirati bizonyítékok alapján hozott döntést, amely szükségtelenné tette további tárgyalások tartását; az elsőfokú eljárás a perfelvétel lezárása utáni első érdemi tárgyalást követően lényegében befejeződött.

[90] Mindezekre tekintettel helyesen érvelt azzal a felperes a fellebbezésében, hogy az alperes részére az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj mérséklésének van helye a 3. § (6) bekezdése alapján. A fellebbezésében megjelölt 1.110.000 forint ugyanakkor egyrészt rendkívül alacsony, másrészt e körben a felperes fellebbezése tartalmilag is ellentmondásos: állítása szerint az 1.110.000 forint áll arányban a ténylegesen elvégzett alperesi ügyvédi tevékenységgel, ugyanakkor a saját ügyvédi munkadíját a per másodfokú tárgyalásán 5.000.000 forint + áfában kérte megállapítani.

[91] A kifejtettek alapján az ítéltábla az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján jogi képviselő által ténylegesen kifejtett tevékenységre figyelemmel az alperesnek járó ügyvédi munkadíjat 20.000.000 forint + áfa összegre – az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján járó díj nagyságrendileg 2/3-ára – leszállította.

IX.

[92] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg a felperes által az alperes javára fizetendő perköltségre vonatkozóan a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperes részére fizetendő perköltség összegét a rendelkező részben foglaltak szerint leszállította.

X.

[93] A felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült 10.000.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltséget, melynek mértékét az ítéltábla az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2025. július 3.

Dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

Dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

bíró

Dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.

előadó

bíró